

گزارشی از جلسات "کارگاه قصه ی علیرضا ذیحق"

مطلبی که تقدیم عزیزان می شود جمع بندی موضوعات مورد بحث در یکی از جلسات " کارگاه ادبی علیرضا ذیحق "، نویسنده گرانقدر است که به اختصار عرضه می شود. بدینوسیله مراتب قدردانی خود را از عزیزان شرکت کننده در آن کلاس که از حضورشان بسیار بهره برده ام ، اعلام میدارم.

شهریار گلوانی

هدف از ارائه این مطالب ، پی افکنی بنیانی استوار و علمی جهت موفقیت درنوشتن داستان مبتنی بر تخیل است.البته نویسندگانی که داستان غیر تخیلی می نویسند می توانند روش های دیگری را پی بگیرند.قطعا" داستان عزیز توجه خواهند داشت آنچه به عنوان راهکار عملی عرضه می شود حرف آخر در این حوزه نیست و صد البته نیاز به انکشاف همه جانبه موضوع همچنان مطرح خواهد بود.حرف آخر در حوزه داستان تخیلی(فیکشن) تنها زمانی گفته خواهد شد که آخرین انسان در روی زمین بر بال اندیشه خود نشسته و آخرین نفس هایش را بکشد. پس تا رسیدن آن زمان مرغ اندیشه خود را به پرواز در خواهیم آورد و همچنان بازگویی خواهیم کرد تجربه های نوین و دستآوردهای پیاپی را .

بهره گیری از خرد انباشته جمعی در هر حوزه ای ضرورت انکار ناپذیری است که امکان پیشرفت را ممکن می سازد . همچنان که انباشت و تمرکز سرمایه در جوامع امکان گشایش حوزه های نوین فعالیت اجتماعی را در پی آورد و تنها آنگاه صورت منفوری یافت که به تملک خواص در آمد و از دسترس همگان بدور ماند. ادبیات نیز اگر بخواهد در تملک عده ای برج عاج نشین درآید که دیگران را از ورود به آن حوزه منع کنند، صورت بالنده و خلاق خود را از دست داده و به ضد خود بدل خواهد شد .

ضمنا" من خود مسئول همه کاستیها و کم گوئیهای غیر عمدی بوده و از نظریات تکمیلی و انتقادی دوستان بشدت استقبال می کنم.

بیاموزیم تا هرچه بهتر بنویسیم

در حوزه ها و ژانرهای مورد علاقه برای نوشتن داستان تان ، لازم است **بخوانید ، بخوانید و بخوانید**. خواندن به شما کمک می کند تا نوشته های قوی(از هر نظر) را از ضعیف تشخیص دهید .

هر روز **بنویسید ، بنویسید و بنویسید**. برای این کار لازم است برنامه مشخص و حتی اجباری را در برنامه ریزی روزانه بگنجانید . مشخص کنید هر روز چند پاراگراف یا صفحه خواهید نوشت (حتی اگر با رغبت این کار را انجام ندهید).نوشتن قوه ابتکار و خلاقیت تان را تقویت می کند.

با عادت کردن به نوشتن -- مثل عادت به مسواک کردن-- و روتین کردن این امر در مقام یک نویسنده حرفه ای و نه تفننی – که تنها در مواقعی که فکر می کند حرف جالبی برای گفتن دارد قلم به دست می گیرد -- قرار خواهید گرفت . ضمناً" همواره نگاه انتقادی و ارزیابانه خود را در مطالعه آثار دیگران حفظ کنید .این امر کمک میکند تا از تکرار مطالب ضعیف در آثار خود پرهیز کنید و با قدرت بیشتری توسن قلم را در عرصه کاغذ بتازانید.

از حضور در کلاسها و مجامع ادبیات خلاق و پویا غافل نشوید. این کار موجب می شود تا با نظریات گاهها" متضاد و در عین حال مفید آشنا شوید و نقاط ضعف و قدرت خود را در ارزیابی دیگران بشناسید. در ضمن قبل از مشخص کردن سبک ، ژانر ادبی مورد علاقه خود را تعیین کنید . اینکه مثلاً" به داستان تخیلی ، غیر تخیلی، علمی- تخیلی، رومانتیک، ژانر وحشت ، کودکان و... علاقمندید و خواهان **نوشتن در یکی از این ژانرها هستید** ، میتواند به شما در جلوگیری از اتلاف وقت و انرژی کمک کند.

اگر دستور زبان تان اشکال دارد و نوشته تان براحتی ادیت نمی شود ، حتما" دستور زبان خود را تقویت کنید . دستور زبان ضعیف درک نوشته تان را برای دیگران مشکل می کند و در ترجمه به زبانی دیگر دچار بد فهمی می شود.

از هر فرصتی برای نشر آثار و نوشته های خود استفاده کنید . از رد شدن و مورد انتقاد واقع شدن نوشته تان نهراسید . آموزش شما بدون تن سپردن به دست امواج امکان پذیر نخواهد بود . نظریات انتقادی را جمع بندی کنید و

مورد بررسی قرار دهید . بازخورد اطلاعات در گامهای بعدی بسیار مثرم خواهد شد. درک این نکته ضروری است که اگر قبل از عرضه ی آثار ضعیف خود منتظر خلق اثری کامل و بی عیب نقص بمانید و از انتقادات دیگران بهراسید و نوشته های خود را در معرض دید عموم قرار ندهید ،هیچگاه اثر مورد انتظارتان خلق نخواهد شد. اما هیچگاه نوشته ای را که خودتان نمی پسندید عرضه نکتید. باید قبل از همه خود منتقد آثارتان باشید .ببینید آیا می توانید ضعف نوشته های خود را قبل از دیگران متوجه شوید؟یکی از نویسندگان برجسته می گوید: من هیچگاه خود را نویسنده ای بزرگ به حساب نیاورده ام و کسانی که می خواهند از این گفته من مطمئن شوند می توانند چرکنویس های مرا ببینند.

قبل از عرضه داستان و نوشته های خود حداقل آنها را به چند تن از دوستان نویسنده نزدیک خود نشان دهید و از نظرات آنها استفاده کنید و خودتان نیز نوشته های آنها را نقد کنید. هیچگاه در نظر دادن روحیه لیبرالی و مسالمت جو نداشته باشید و فکر نکنید اگر من فلان نقطه ضعف او را بگویم او هم ممکن است به نقاط ضعف من اشاره کند. تعریف و تمجید دوستان غیر نویسنده و اعضای فامیل بسیار گمراه کننده خواهد بود . همواره از نویسندگان همسنگ و همسطح و حتی بالاتر از سطح خود نظرخواهی کنید و در این میان اگر به منتقد دسترسی داشته باشید بسیار ارزشمند خواهد بود.ترزا گرانت می گوید تنها در این صورت شما به بازخوردهای صحیح دسترسی خواهید داشت و نه نظرات گمراه کننده کسانی که آنچه شما دوست دارید به زبان می آورند.

متاسفانه در شهرهای کوچک(مثل همین شهر خودمان خوی) نشریات محلی فاقد ادیتور ، نمونه خوان و مصحح هستند و سردبیران آنها نوعاً از وادی ادبیات بدورند و هر نوشته ای را بدلیل کمبود مطلب و یا سفارشات

دوستانه و یا حتی آنگونه که اخیراً شنیده ام در ازای دریافت مبلغی وجه نقد به چاپ می رسانند . چاپ شدن آثارشان در اینگونه نشریات نباید این احساس کاذب را بوجود آورد که فکر کنید حالا دیگر نویسنده کامل (پرفکت) شده اید . **نردبان نویسندگی همواره پله ای دیگر برای گام برداشتن دارد.**

zihagh@yahoo.com